

## ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ В УКРАЇНІ

Яковенко Є.О., к.ю.н., доцент

*Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара,  
проспект Гагаріна, 72, Україна  
yakovenkoE@i.ua*

У статті досліджено правові аспекти, пов'язані з діяльністю податкової міліції в Україні після набрання чинності деяких норм Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» від 21.12.2016 № 1797-VIII.  
*Ключові слова: держана фіскальна служба, податкова міліція, завдання, повноваження, докази.*

### LEGAL ASPECTS OF THE ACTIVITIES OF TAX POLICE

Yakovenko Ye.O.

*Oles Honchar DniproNational University, Gagarin Avenue, 72, Ukraine  
yakovenkoE@i.ua*

At present, the tax police, which is part of the bodies of the State fiscal service of Ukraine (hereinafter – the tax police), carries out its activities related to the control over the observance of tax legislation, the execution of the operational-search, criminal-procedural and security functions. Such activity of the tax police is quite controversial, from a legal point of view, after the Verkhovna Rada of Ukraine adopted the Law of Ukraine dated December 21, 2016 №1797-VIII “On Amendments to the Tax Code of Ukraine for Improving the Investment Climate in Ukraine” (hereinafter – Law №1797) and the coming into force of some of its norms from 01.01.2017.

In view of the above, in the opinion of the author it is relevant to investigate and determine the presence or absence of legal grounds for the activities of the tax police after the adoption of the Law of Ukraine №1797 by the Verkhovna Rada of Ukraine and the entry into force of some of its norms from 01.01.2017. In particular, the results of such a study will enable us to determine which legal status, as to their admissibility, have evidence that they were received by the tax police after 01.01.2017.

The bodies of state power in Ukraine are competent to carry out law-making and law-enforcement activities in the respective spheres of legal relations, if their organization and procedure are determined by the Verkhovna Rada of Ukraine.

Proceeding from the constitutional principles of the state's activity, the main (basic) legal element of the organization and the order of the activity of state authorities in Ukraine may include tasks that are determined and entrusted by the legislator to the relevant state authority. In which lawmakers, in particular, defines the purpose of establishing a state authority and the legal limits of its activities.

It provides an opportunity for the state authority to acquire, in particular, powers at the legislative level; determine the structure, conditions and order of labor; to regulate the issues of employees' incentives and responsibility for their legal and social protection, material and social - household support. And also to ensure the implementation of its activities solely on the basis of, within the limits of authority and in the manner provided by the Constitution and laws of Ukraine.

The Verkhovna Rada of Ukraine expelled from the PC of Ukraine Section XVIII-2 “Tax Militia” from January 1, 2017, in particular where the tasks of the tax police were defined, and “removed” from the legal field of the state the tax militia. What also deprived the tax police of the possibility, at the present time, to act on the basis, within the limits of authority and in the manner envisaged by the Constitution and laws of Ukraine.

Drawing attention to the foregoing, and considering the legal positions of the European Commission “For Democracy through Law” (Venice Commission), the European Court of Human Rights, the Constitutional Court of Ukraine, in the context of the situation with the legal basis of the activity of the tax militia, it is possible to conceive that at the present time the laws of Ukraine whose scope is related to the definition of the powers of the tax police:

- not aimed at ensuring constant predictability of situations and legal relations;
- do not define sufficiently precisely the limits of discretion given to the tax police and the procedure for its implementation;

- do not enable the person to separate the lawful conduct from the unlawful, to foresee the legal consequences of their behavior;
- the legal norm is not clear and ambiguous, which can not ensure their identical application, does not exclude unlimited interpretation in law enforcement practice and inevitably leads to arbitrariness.

*Key words: state fiscal service, tax police, authority, evidence.*

Натепер податкова міліція, яка перебуває у складі органів Державної фіскальної служби України (далі – податкова міліція), фактично здійснює свою діяльність, пов'язану з контролем за додержанням податкового законодавства, виконанням оперативно-розшукової, кримінально-процесуальної та охоронної функції. Така діяльність податкової міліції є доволі суперечливою з правового погляду після прийняття Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» від 21.12.2016 № 1797-VIII (далі – Закон № 1797) та набрання чинності деяких його норм з 01.01.2017 [1].

23.02.2017 на сайті Державної фіскальної служби (далі – ДФС) України оприлюднено офіційну позицію з питання щодо правомірності діяльності податкової міліції вже після прийняття Верховною Радою України Закону № 1797. Так, першим заступником Голови ДФС України Сергієм Біланом зазначено: «Податкова міліція діє в правовому полі і буде продовжувати діяти. Діяльність податкової міліції регламентується цілою низкою нормативних актів» [2].

13.03.2018 на сайті Державної фіскальної служби України оприлюднено вже результати діяльності податкової міліції за 2017 рік, зокрема зазначено, що «за направленими у 2017 році в суд кримінальними провадженнями забезпечено відшкодування завданих бюджету збитків на суму близько 500 мільйонів гривень. 2,8 мільярда – накладено арешт на майно та кошти у кримінальних провадженнях. 2,6 мільярда – зменшена до відшкодування сума ПДВ, яка є предметом досудових розслідувань. 520 мільйонів – стягнуто в бюджет за результатами проведених перевірок у сфері державних закупівель. 765 мільйонів – стягнуто в бюджет з вигодонабувачів конвертаційних центрів. 1,7 мільярда – вилучено з незаконного обігу підакцизної продукції. 1,6 мільярда – відшкодований збиток за всіма кримінальними провадженнями» [2].

Також правовий аналіз ухвал, постановлених місцевими загальними судами, які переглянуті апеляційними судами у 2018 році, внесені до Єдиного державного реєстру судових рішень, дає підстави стверджувати, що судами задовольняються клопотання слідчих податкової міліції, які погоджені прокурорами (у тому числі Генеральної прокуратури України), зокрема про надання тимчасового доступу до речей і документів; вилучення майна; накладення арешту на майно в кримінальних провадженнях, відкритих після 01.01.2017 [3; 4; 5; 6; 7].

Водночас існує інша судова практика, за якою місцеві загальні суди своїми ухвалами відмовляють у задоволенні аналогічних, по суті, клопотань слідчих податкової міліції, яких уже більше ніж сотня [8; 9; 10].

Зважаючи на викладене, на думку автора, є актуальним дослідити й визначити наявність чи відсутність правових підстав для здійснення діяльності податковою міліцією після прийняття Верховною Радою України Закону № 1797 і набрання чинності деякими його нормами з 01.01.2017. Зокрема, результати такого дослідження дадуть нам змогу визначитись, який правовий статус щодо їх допустимості мають докази, одержані податковою міліцією після 01.01.2017.

21.12.2016 Верховною Радою України ухвалено Закон України № 1797-VIII, деякі норми якого набрали чинності з 1 січня 2017 року. Відповідно до пункту 1 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1797, визначено норми цього Закону, які набирають чинності з 1 січня 2017 року. Пункт 134 Закону № 1797 як в абзацах 1 і 2, так і взагалі в пункті 1 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» відсутній.

Отже, за проведеним правовим аналізом положень Закону № 1797 і Податкового кодексу України (далі – ПК України) можна констатувати, що пункт 134 Закону № 1797 набрав чинності з 1 січня 2017 року та є невід’ємною частиною положень (норм) ПК України.

Отже, відповідно до пункту 134 та пункту 1 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1797, з 1 січня 2017 року виключено розділ XVIII-2 «Податкова міліція» ПК України, положеннями якого встановлювались завдання податкової міліції; визначались структура, повноваження, права податкової міліції; умови прийняття на службу та порядок її проходження в податковій поліції; заохочення й відповідальність посадових і службових осіб податкової міліції; правовий і соціальний захист, матеріальне й соціально-побутове забезпечення осіб начальницького та рядового складу податкової міліції.

Згідно з розділом XVIII-2 «Податкова міліція» ПК України, завдання податкової міліції були такі: запобігання кримінальним та іншим правопорушенням у сфері оподаткування й бюджетній сфері, їх розкриття, розслідування та провадження у справах про адміністративні правопорушення; розшук осіб, які переховуються від слідства й суду за кримінальні та інші правопорушення у сфері оподаткування й бюджетній сфері; запобігання і протидія корупції в контролюючих органах і виявлення її фактів; забезпечення безпеки діяльності працівників контролюючих органів, захисту їх від протиправних посягань, пов’язаних із виконанням службових обов’язків [18].

Завдання, повноваження та права податкової міліції регламентувались у різний час відповідними законами України.

Державну податкову службу в Українській РСР утворено 1 липня 1990 року згідно з постановою Ради Міністрів України «Про створення державної податкової служби в Українській РСР» від 12.04.1990 №74 [11].

Згідно з Указом Президента України «Питання державних податкових адміністрацій» від 30.10.1996 № 1013/96 (далі – Указ Президента № 1013/96), затверджено структуру Державної податкової адміністрації України з утворенням в її складі Головного управління податкової поліції на основі підрозділів по боротьбі з кримінальним приховуванням прибутків від оподаткування, які передаються Міністерством внутрішніх справ України [12].

Пунктом 1 Указу Президента № 1013/96 передбачено зберегти на період до законодавчого врегулювання статусу державних податкових адміністрацій та умов проходження служби в органах податкової поліції, зокрема за працівниками підрозділів по боротьбі з кримінальним приховуванням прибутків від оподаткування, повноваження, правовий і соціальний захист працівників міліції, встановлені законодавством України [12].

У лютому 1998 року Верховна Рада України ухвалила нову редакцію Закону України «Про державну податкову службу в Україні» (далі – Закон № 509) [13], а також Закон України «Про внесення змін та доповнень до Кримінально-процесуального кодексу України та деяких інших законодавчих актів України у зв’язку з утворенням податкової міліції» від 05.02.1998 № 85/98-ВР (далі – Закон № 85/98) [14]. Так, до складу податкової міліції увійшли Головне управління податкової міліції, слідче управління податкової міліції, управління по боротьбі з корупцією в органах ДПС України.

У розділі V Закону № 509 визначено завдання, повноваження та права податкової міліції; структура податкової міліції; умови прийняття на службу до податкової міліції; порядок проходження служби в податковій міліції; відповідальність посадових і службових осіб податкової міліції; правовий і соціальний захист осіб начальницького складу податкової міліції; матеріальне й соціально-побутове забезпечення осіб начальницького складу податкової міліції [13].

Отже, ухваленим Верховною Радою України Законом № 509 урегульовано й встановлено організацію та порядок діяльності (правові основи діяльності) податкової міліції, зокрема

завдання, права й повноваження податкової міліції, умови проходження служби в органах податкової міліції, правовий і соціальний захист працівників податкової міліції. У такий спосіб реалізовано пункт 1 Указу Президента № 1013/96.

Визначені в Законі № 509 повноваження податкової міліції відображено в інших законах України, зокрема в Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК України) та Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 № 2135-ХІІ (зі змінами та доповненнями) (далі – Закон № 2135) [15]. Є очевидним, що з правового погляду невнесення змін і доповнень до зазначених вище законів України позбавило б можливості реалізації податковою міліцією своїх завдань.

Після втрати чинності норм Закону № 509 організація й порядок діяльності (правові основи діяльності) податкової міліції визначались у розділі ХVІІІ-2 ПК України, який уведено до ПК України згідно із Законом України від 05.07.2012 № 5083-VI [16].

Незважаючи на те що 1 січня 2017 року виключено з ПК України розділ ХVІІІ-2 «Податкова міліція», натеper податкова міліція перебуває в складі ДФС України. Так, згідно з пунктом 7 Положення про Державну фіскальну службу України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236 (далі – Положення про ДФС України), у складі ДФС і її територіальних органів діють підрозділи податкової міліції [17].

ПК України регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, компетенцію контролюючих органів [18].

Відповідно до пункту 1.1 статті 1 ПК України, ПК України визначаються функції та правові основи діяльності контролюючих органів, визначених пунктом 41.1 статті 41 ПК України, та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування й реалізує державну фінансову політику [18].

Відповідно до пункту 41.1 статті 41 ПК України, контролюючими органами є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову та митну політику, його територіальні органи. Тобто таким контролюючими органами є ДФС України та її територіальні органи [18].

За правовим аналізом положень ПК України можна констатувати, що сьогодні функції й права ДФС України та її територіальних органів визначено в нормах статей 19-1, 19-2, 19-3, 20 ПК України. У зазначених нормах відсутні завдання, повноваження, права, функції податкової міліції.

Конституція України визначає засади й механізм здійснення державної влади. Згідно з положеннями статті 6 Конституції України, державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу й судову. Органи законодавчої, виконавчої й судової влади здійснюють свої повноваження в установлених Конституцією України межах і відповідно до законів України [19].

Частиною 2 статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади й органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень і в спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [19].

Конституційний Суд України в абзаці 2 пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 11.10.2005 № 8-рп/2005 зазначив, що діяльність правотворчих і правозастосовних органів держави має здійснюватися за принципами справедливості, гуманізму, верховенства і прямої дії норм Конституції України, а повноваження – у встановлених Основним Законом України межах і відповідно до законів [20].

З огляду на вищевикладене, є очевидним, що органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень і в спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, а «неухильне додержання органами державної влади

Конституції та законів України забезпечує реалізацію принципу поділу влади, є запорукою їх єдності та важливою передумовою стабільності і злагоди в державі» [21].

Отже, розглядаючи правові підстави діяльності органів державної влади, неможливо оминати правову позицію Конституційного Суду України, якої він дійшов у Рішенні від 01.04.2008 № 4-рп/2008 і яка полягає в тому, що перелік питань, що мають регулюватися виключно законами України, передбачений статтею 92 Основного Закону України, має імперативний характер, а це означає, що всі рішення щодо них повинні прийматися у формі закону. У такий спосіб Конституція України встановила, що лише Верховна Рада України у відповідному законі має право визначати організацію й порядок діяльності органів законодавчої, виконавчої, судової влади і статус їх посадових осіб. Повноваження й порядок діяльності центральних органів виконавчої влади визначаються Конституцією та законами України [21]. Тому лише Верховна Рада України повноважна визначати правові основи діяльності (організацію й порядок діяльності) органів державної влади. А це означає, що правовий механізм, який регламентує дії органів державної влади, їх посадових осіб, установлюється виключно законами України, норми яких, у свою чергу, визначають завдання та повноваження кожного державного органу.

З огляду на викладене, за системним правовим аналізом положень Конституції України, ПК України, Закону № 1797, Положення про ДФС України можна дійти таких правових висновків:

- правовий механізм, який регламентує дії органів державної влади, їх посадових осіб, установлюється виключно законами України, норми яких, у свою чергу, визначають завдання й повноваження кожного державного органу;
- ПК України визначаються функції та правові основи діяльності ДФС України та її територіальних органів;
- підрозділи податкової міліції перебувають у складі ДФС України та її територіальних органів, тобто підрозділи податкової міліції є структурним підрозділом ДФС України та її територіальних органів без правового статусу юридичної особи;
- завдання, повноваження і права податкової міліції як структурного підрозділу ДФС України та її територіальних органів, що здійснювало правоохоронну функцію, регламентувались Законом № 509 і ПК України;
- ПК України до 1 січня 2017 року – набрання чинності Закону № 1797, визначались організація й порядок діяльності (правові основи діяльності), зокрема завдання, повноваження, права податкової міліції. Тобто завдання податкової міліції визначено Верховною Радою України виключно в розділі XVIII-2 «Податкова міліція» ПК України;
- 1 січня 2017 року до теперішнього часу організація й порядок діяльності (правові основи діяльності) податкової міліції законодавцем не врегульовано (не визначено).

Отже, органи державної влади в Україні є правомочними на здійснення правотворчої і правозастосовної діяльності у відповідних сферах правовідносин, якщо їх організація й порядок діяльності визначено Верховною Радою України.

Виходячи з конституційних засад діяльності держави, до головного (базового) правового елемента організації й порядку діяльності органів державної влади в Україні можна зарахувати завдання, що визначаються та покладаються законодавцем на відповідний орган державної влади, у яких законодавець, зокрема, визначає мету, з якою створено орган державної влади, і правові межі його діяльності. Це дає можливість на законодавчому рівні державному органу влади на виконання й у межах покладених на нього завдань, зокрема, набути повноваження; визначити структуру, умови й порядок праці; врегулювати питання заохочень і відповідальності працівників, їх правовий і соціальний захист, матеріальне й

соціально-побутове забезпечення, а також забезпечити здійснення своєї діяльності виключно на підставі, в межах повноважень і в спосіб, що передбачені Конституцією й законами України.

Отже, Верховна Рада України, виключивши з ПК України розділ XVIII-2 «Податкова міліція» з 1 січня 2017 року, зокрема, де були визначені завдання податкової міліції, «вивела» з правового поля держави податкову міліцію, що й позбавило податкову міліцію можливості натепер діяти на підставі, в межах повноважень і в спосіб, що передбачені Конституцією й законами України.

Отже, на думку автора, посилення ДФС України на свої офіційні позиції щодо можливості діяльності податкової міліції у зв'язку з існуванням сьогодні її повноважень, що визначені в інших законах України, зокрема КПК України та Законі № 2135, крім ПК України, не міститься на ґрунтовному, системному й комплексному дослідженні правової ситуації, яка склалася, а саме на підставі приписів Конституції України, а також положень ПК України й законів України, сфера дії яких пов'язана з визначенням організації та порядку діяльності податкової міліції.

З урахуванням вищевикладеного можна дійти ґрунтовного висновку, що натепер діяльність податкової міліції в Україні є сумнівною з правового погляду, а тому наявні правові підстави для визнання доказів, отриманих податковою міліцією після 1 січня 2017 року, недопустимими.

Є очевидним, що описана вище правова ситуація, яка склалася сьогодні та пов'язана з правовими підставами діяльності податкової міліції, не відповідає принципам верховенства права, рівності, справедливості та правової визначеності.

У доповіді «Верховенство права», яка схвалена Європейською комісією «За демократію через право» (Венеціанською комісією) на 86-му пленарному засіданні (25–26 березня 2011 року), наголошено, що принцип правової визначеності є ключовим у питанні довіри до судової системи й верховенства права; держава зобов'язана дотримуватися та застосовувати в прогнозований і послідовний спосіб ті закони, які вона ввела в дію (пункт 44); правова визначеність передбачає, що норми права повинні бути зрозумілими й точними, а також спрямованими на забезпечення постійної прогнозованості ситуацій і правових відносин (пункт 46); парламентові не може бути дозволено зневажати основоположні права людини внаслідок ухвалення нечітких законів (пункт 47) [22].

Європейський суд з прав людини в рішенні від 12.01.2010 у справі «Гіллан та Квінтон проти Сполученого Королівства» зазначив: «...відповідно, законодавство має достатньо чітко визначати межі дискреції, наданої компетентним органам влади, та порядок її реалізації» (пункт 77) [23].

Конституційний Суд України в Рішенні від 27.02.2018 у справі № 1-р/2018 указав, що принцип правової визначеності вимагає від законодавця чіткості, зрозумілості, однозначності правових норм, їх передбачуваності (прогнозованості) для забезпечення стабільного правового становища людини [24].

Конституційний Суд України в Рішенні від 29.06.2010 у справі № 17-рп/2010 зазначив, що одним із елементів верховенства права є принцип правової визначеності, у якому стверджується, що обмеження основних прав людини та громадянина й утілення цих обмежень на практиці допустиме лише за умови забезпечення передбачуваності застосування правових норм, установлюваних такими обмеженнями. Тобто обмеження будь-якого права має базуватися на критеріях, які дадуть особі змогу відокремлювати правомірну поведінку від протиправної, передбачати юридичні наслідки своєї поведінки [25].

Конституційний Суд України в Рішенні від 22.09.2005 у справі № 5-рп/2005 наголосив, що з конституційних принципів рівності і справедливості випливає вимога визначеності, ясності й

недвозначності правової норми, оскільки інше не може забезпечити її однакове застосування, не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці й неминуче призводить до сваволі (абзац 2 підпункту 5.4 пункту 5 мотивувальної частини) [26].

З огляду на вищевикладене та розглядаючи правові позиції Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії), Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України в контексті ситуації, що склалась з правовими підставами діяльності податкової міліції, можна констатувати, що натепер закони України, сфера дії яких пов'язана з визначенням повноважень податкової міліції:

- не спрямовані на забезпечення постійної прогнозованості ситуацій і правових відносин;
- не визначають достатньо чітко межі дискреції, наданої податковій міліції, та порядок її реалізації;
- не дають особі змоги відокремлювати правомірну поведінку від протиправної, передбачати юридичні наслідки своєї поведінки;
- правові норми викладають неясно і двозначно, що не може забезпечити їх однакове застосування, не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці й неминуче призводить до сваволі.

Підсумовуючи викладене в публікації, можемо констатувати таке.

Верховна Рада України, виключивши з 1 січня 2017 року розділ XVIII-2 «Податкова міліція» з ПК України, де було врегульовано та визначено організацію й порядок діяльності (правові основи діяльності) податкової міліції, зокрема завдання – головну (базову) правову підставу її існування, позбавило податкову міліцію можливості діяти у правовому «полі» держави, вчиняти відповідні дії/приймати рішення на підставі й у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України, відповідно до порядку, встановленого законом. Правовим наслідком цього є незаконність дій, рішень податкової міліції, зокрема за тими, за якими отримано відповідні докази.

Є очевидним, що закони України, сфера дії яких пов'язана з визначенням повноважень податкової міліції, з 1 січня 2017 року не відповідають принципам верховенства права, рівності, справедливості та правової визначеності.

Правове врегулювання й уведення в правове «поле» діяльності, яка фактично здійснюється сьогодні податковою міліцією, належить виключно до компетенції законодавчого органу – Верховної Ради України.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні: Закон України від 21.12.2016 № 1797-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1797-19>.
2. Оприлюднена офіційна позиція Державної фіскальної служби України з питання щодо правомірності діяльності податкової міліції. URL: <http://sfs.gov.ua/>.
3. Ухала Білоцерківського міськрайонного суду Київської області від 10.09.2018 у справі № 357/6217/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
4. Ухвала Рівненського міського суду Рівненської області від 07.08.2018 у справі № 569/14512/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
5. Ухвала Апеляційного суду Рівненської області від 22.08.2018 у справі № 569/14512/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
6. Ухвала Шевченківського районного суду м. Києва від 06.07.2018 у справі № 761/20603/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.

7. Ухвала Апеляційного суду м. Києва від 09.08.2018 у справі № 761/20603/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
8. Ухвала Солом'янського районного суду м. Києва від 14.07.2017 у справі № 760/22454/16-к. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
9. Ухвала Шевченківського районного суду м. Києва від 12.04.2017 у справі № 761/12391/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
10. Ухвала Сихівського районного суду м. Львова від 12.05.2017 у справі № 464/3073/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
11. Про створення державної податкової служби в Українській РСР: Постанова Ради Міністрів України від 12.04.1990 № 74. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74-90>.
12. Питання державних податкових адміністрацій: Указ Президента України від 30.10.1996 № 1013/96. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013/96>.
13. Про державну податкову службу в Україні: Закон України від 04.12.1990 № 509-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-12>.
14. Про внесення змін та доповнень до Кримінально-процесуального кодексу України та деяких інших законодавчих актів України у зв'язку з утворенням податкової міліції: Закон України від 05.02.1998 № 85/98-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/98>.
15. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.
16. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної податкової служби та у зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні: Закон України від 05.07.2012 № 5083-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5083-17>.
17. Положення про Державну фіскальну службу України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014>.
18. Податковий кодекс України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
19. Конституція України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
20. Рішення Конституційного Суду України від 11.10.2005 № 8-рп/2005. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v008p710-05>.
21. Рішення Конституційного Суду України від 01.04.2008 № 4-рп/2008. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-08>.
22. Доповідь «Верховенство права», яка схвалена Європейською комісією «За демократію через право» (Венеціанською комісією) на 86-му пленарному засіданні (25–26 березня 2011 року). URL: [kievskiyud.od.ua/press-department/all-news/1981-dopovid-evropejskoji-komisiji-za-demokratiyu-cherez-pravo-pro-verkhovenstvo-prava](http://kievskiyud.od.ua/press-department/all-news/1981-dopovid-evropejskoji-komisiji-za-demokratiyu-cherez-pravo-pro-verkhovenstvo-prava).
23. Рішення Європейського суду з прав людини від 12.01.2010 у справі «Гіллан та Квінтон проти Сполученого Королівства». URL: <http://hudoc.echr.coe.int/rus/?i=001-96585>.
24. Рішення Конституційного Суду України від 27.02.2018 у справі № 1-рп/2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-18>.
25. Рішення Конституційного Суду України від 29.06.2010 у справі № 17-рп/2010. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v017p710-10>.
26. Рішення Конституційного Суду України від 22.09.2005 у справі № 5-рп/2005. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-05>.



## REFERENCES

1. "On Amending the Tax Code of Ukraine for Improving the Investment Climate in Ukraine": Law of Ukraine dated December 21, 2016, № 1797-VIII, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1797-19>.
2. "The official position of the State fiscal service of Ukraine on the question of the legality of the activity of the tax militia has been disclosed", available at: <http://sfs.gov.ua/>.
3. "The bishop of the Bilotserkivsky city district court of the Kyiv region dated 10.09.2018 in case number № 357/6217/18", available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
4. "The decision of Rivne city court of Rivne region from 07.08. 2018 in the case № 569/14512/18", available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
5. "The decision of the Court of Appeal of the Rivne region dated 22.08.2018 in the case № 5969/14512/18", available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
6. "The resolution of the Shevchenkivsky District Court of Kyiv dated 06.07.2018 in the case № 761/20603/18", available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
7. "The decision of the Kyiv Court of Appeal of 09.08. 2018 in the case № 761/20603/18", available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
8. "The decision of the Solomyansky district court of Kyiv dated 07/14/2017 in case № 760/22454/16-k", available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
9. "The decision of the Shevchenkivsky District Court of Kyiv dated April 12, 2017 in the case № 761/12391/17", available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
10. "The decision of the Sikkivsky District Court of Lviv dated May 12, 2017 in the case № 464/3073/17", available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
11. "On the Establishment of the State Tax Service in the Ukrainian SSR": Resolution of the Council of Ministers of Ukraine of April 12, 1990 № 74, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74-90>.
12. "Questions of State Tax Administrations": Decree of the President of Ukraine dated October 30, 1996 № 1013/96, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013/96>.
13. "On State Tax Service in Ukraine": Ukaini Law № 509-XII of December 04, 1990, (with amendments and additions), available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-12>.
14. "On Amendments to the Criminal Procedural Code of Ukraine and Certain Other Legislative Acts of Ukraine in Connection with the Establishment of a Tax Militia": Law of Ukraine of 05.02.1998 № 85/98-VR, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/98>.
15. "On Operational and Investigative Activity": Ukaini Law № 2135-XII of February 18, 1992 (with amendments and additions), available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.
16. "On Amending the Tax Code of Ukraine regarding the State Tax Service and in connection with the conduct of administrative reform in Ukraine": Law of Ukraine dated 05.07.2012 № 5083-VI, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5083-17>.
17. "Regulation on the State Fiscal Service of Ukraine, approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated May 21, 2014, № 236", available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014>.
18. "Tax Code of Ukraine", available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
19. "Constitution of Ukraine", available at: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
20. "Decision of the Constitutional Court of Ukraine dated October 11, 2005 № 8-rp/2005", available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v008p710-05>.

21. “Decision of the Constitutional Court of Ukraine of 01.04.2008 № 4-rp/2008”, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-08>.
22. “The Rule of Law report, endorsed by the European Commission for Democracy through Law (Venice Commission) at the 86th plenary meeting (March 25–26, 2011)”, available at: [kievskiyud.od.ua/press-department/all-news/1981-dopovid-evropejskoji-komasiji-za-demokratiyu-cherez-pravo-pro-verkhovenstvo-prava](http://kievskiyud.od.ua/press-department/all-news/1981-dopovid-evropejskoji-komasiji-za-demokratiyu-cherez-pravo-pro-verkhovenstvo-prava).
23. “Judgment of the European Court of Human Rights dated January 12, 2010 in the case of Gillan & Quinton v. The United Kingdom”, available at: <http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-96585>.
24. “Decision of the Constitutional Court of Ukraine dated February 27, 2018 in the case № 1-p/2018”, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-18>.
25. “Decision of the Constitutional Court of Ukraine dated June 29, 2010 in case № 17-rp/2010”, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v017p710-10>.
26. “Decision of the Constitutional Court of Ukraine dated September 22, 2005 in case № 5-rp/2005”, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-05>.